

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

60. ÅRGANG

8. SEPT.

NR. 32-33

FERDES I ÅNDEN!

Fra en preken av den hellige Augustin til 14. søndag etter pinse.

Gal. 15.6—21.

LA oss høre hva apostelen, Herrens byggmester, har å si. «Jeg har lagt grunnvollen som en vis byggmester.» (Kor. 3,10). Og la oss høre hvordan denne byggmester vil legge et nytt fundament, hvordan han ikke lenger kan bruke det gamle. «Jeg sier dere: Ferdes i ånden» — på dette legger han det nye fundament — «så skal I ikke oppfylle kjødets lyst. For kjødet har lyster i strid med ånden, og ånden i strid med kjødet; for disse to strir mot hverandre, så I ikke kan gjøre hva I vil.» Ennå holder vi altså på å bygge, ennå kan templet ikke vigsles. «Så I ikke kan gjøre hva I vil.»

HVA vil dere da? At de onde og fordervelige lidenskaper ikke mer skal flamme opp.

Alle som søker den Høyeste, ønsker dette. Men dette ønske lar seg ikke oppfylle. Så lenge vi er her på jorden, blir det ikke virkelighet. «For kjødet har lyster i strid med ånden, og ånden i strid med kjødet; for disse to strir mot hverandre, så I ikke kan gjøre hva I vil.» Ønsket om ikke å utsettes for onde fristelser går ikke i oppfyllelse. Men hva kan vi likevel gjøre? «Ferdes i ånden!» Det står ikke i deres makt å skånes for fristelser. Utførelsen og fullendelsen står til oss selv, selv om vi også ikke helt kan utrydde dem. Så lenge vi lever rår en dobbelt lov i våre lemmer: kjødets lov strir mot åndens lov. Men følg ikke kjødets lyst! Hva ønsker dere? Ikke å ha noen fristelser i kjødet. Dette ønske kommer ikke til å gå i oppfyllelse; men sørg for at det syndige ønske ikke blir fullbyrdet! Hva ønsker dere således? Ikke å ha slike fristelser. Men de vil komme igjen og igjen. «For kjødet strir mot ånden.» Men nå skal ånden ta kampen opp mot kjødet! «Så I ikke kan gjøre hva I vil.» Det vil si at de syndige begjær ikke kommer til å herske over dere, at slike gjerninger ikke blir fullbyrdet. Selv om ikke en fullstendig seier blir vunnet, må vi aldri gi opp! Holder vi ut i kampen, blir seieren vår!

Ja, mine brødre, seieren blir vår. Det tror vi, det håper vi, det lengter vi etter. Den blir vår, når vårt livs tempel får sin vigsel, når det etter dette livs fangenskap opplever sin fullendelse. En gang vil vår fiende døden bli overvunnet, «når dette forgjengelige er ickledd uforgjengelighet, dette dødelige ickledd udødelighet». (1. Kor. 15,54). Allerede i dag hører vi ordene i seiershymnen: «Død hvor er din seier, død hvor er din brodd?» (1. Kor. 15,55). Slik kommer de seirende til å tale, ikke de kjempende. De bruker andre ord: «Vær meg nådig Herre! for jeg er bortvisnet. Helbred meg, Herre! for mine ben er forferdet, og min sjel er såre forferdet; og du, Herre, hvor lenge?» (Salme 6, 3—4). Slik roper vi i vår kamp og nød. «Og du, Herre, hvor lenge?» Hvordan skal vi forstå dette: «Hvor lenge?» Så lenge må vi holde ut i kampen til Herren kommer oss til hjelp. Om Han kom oss til hjelp straks, ville vi ikke merke noe til kampens hardhet. Og om vi ikke merket kampens hardhet, ville vi lett tro at seieren ble vunnet ved vår egen hjelp. Hovmot og overlegenhet ville bli følgen. Men når hovmotet hersker i sjelen, kan ingen virkelig seier bli vunnet. For slik står det skrevet: «Da skal du påkalle Herren, og han skal svare; da skal du rope, og han skal si: Se, her er jeg!» (Esaias 58,9). Men Herren er nær, også når Han nøler. Han er nær, fordi Han nøler. Han skjenker ingen overilet oppfyllelse, ingen halv sunnhet.

SELV den hellige Paulus kom han ikke med en gang til hjelp, ellers var han kanskje blitt overmodig til tross for kampen. «For at jeg ikke skal hovmode meg av de høye åpenbaringer.» (2. Kor. 12,7). Paulus står altså midt i kampen. Han er ennå ikke nådd fram til den fortrøstningsfulle seiersikkerhet. «For at jeg ikke skal hovmode meg av de høye åpenbaringer.» Hvem sier dette: «For at jeg ikke skal hovmode meg?»

RESTAURERINGEN AV ST. PETERS KIRKE

I HALDEN

For «St. Olav» av dr. phil. Eivind S. Engelstad.

Interiør av kirken.

Innfeldt sokneprest P. Meeusen

Når St. Peters-kirken i Halden den 4. september i år åpner sine porter etter en gjennomgripende restaurering, står dette romersk-katolske gudshus som et symbol på hollandske trosfellers sympati overfor Norge. I så stor grad er restaureringsarbeidet nemlig utført for hollandske midler, av hollandske kunstnere og håndverkere og meget endog laget i Holland selv.

Kirken, som ble reist i 1876, fremtrer underlig kort i forhold til lengden. Det har sin naturlige forklaring. Den ble i sin tid tegnet av en av Hollands største arkitekter, men på hans forespørsel til presten i Halden om for hvor stor by bygningen skulle dimensjoneres, svarte presten 10 000. Arkitekten, som rimelig nok trodde menigheten i Halden talte 10 000 sjeler, la an med en stor plan — og ennå i dag står bare $\frac{1}{3}$ av den opprinnelig planlagte kirken ferdig. Den treskibede kirken har derfor aldri hatt noe kor, endeveggen mot øst var bare provisorisk og gjorde det

Frykt og beven burde komme over oss! Man kunne tro at disse ord alene ville være nok til å kvele alt hovmot, til å knuse alt overmot. Og likevel sier han: «For at jeg ikke skal hovmode meg.» Men ikke nok med dette! Han forteller også om det botemiddel som ble gitt ham mot et slikt overmot. «For at jeg ikke skal hovmode meg, har jeg fått en brodd i kjødet, en Satans engel!» (2. Kor. 12,7). En dødelig sykdom således, som bare kunne helbredes ved hjelp av en annen dødelig sykdom. «Jeg har fått en brodd i kjødet, en Satans engel, så han kan gi meg neveslag for at jeg ikke skal hovmode meg.» Hodet lider slag for at det ikke stolt skal reise seg i overmot. Motgiften tas fra slangen. Slangen har en gang forledet til hovmot. «Et, og I skal bli liksom Gud.» (1. Mos. 3,5). Hovmotet grep med begjærighet disse ord. Så tok fallet til, de styrtet seg i ulykke. Derfor må slangegiften drives ut ved hjelp av slangen. Hva sier vel ikke apostelen: «Om den bad jeg Herren tre ganger at den skulle vike fra meg, og Han sa til meg: Min nåde er nok for deg.» (2. Kor. 12, 8—9). Om den bad jeg, sier Paulus, ikke en gang, ikke to ganger, men tre ganger at den skulle vike fra meg. Kanskje har han også sagt: «Og du Herre, hvor lenge?» Var likevel Herren ikke nær, selv om Han nølte eller var ordet falsk som sier: «Mens du ennå talte, svarte jeg: Se, her er jeg?» Sikkert ikke. Legen er også tilstede når han gir medisiner; ja, han er enda nærmere deg når han bruker kniven. Men nettopp fordi han er så nær deg når han bruker kniven, er hjelpen så virksom. La oss høre hva Herren svarer den som bønnfaller Ham tre ganger: «Min nåde er deg nok; for kraften blir fullendt i svakhet.» (2. Kor. 12,9). Jeg, sier Han, jeg, den beste lege, jeg kjenner din uhelbredelige sykdom. Jeg skal gjøre deg frisk. Hold rolig ut! Jeg bruker allerede mine bote-

midler. «Min nåde er nok for deg.» Det er ikke nok med din egen vilje. Slik talte altså en som stod midt i kampen, som anropte Gud om hjelp når han holdt på å gå til grunne!

NÅR seieren er vunnet, kan andre sanger synges, men så lenge man holder på å bygge huset, gjelder kampsangene.

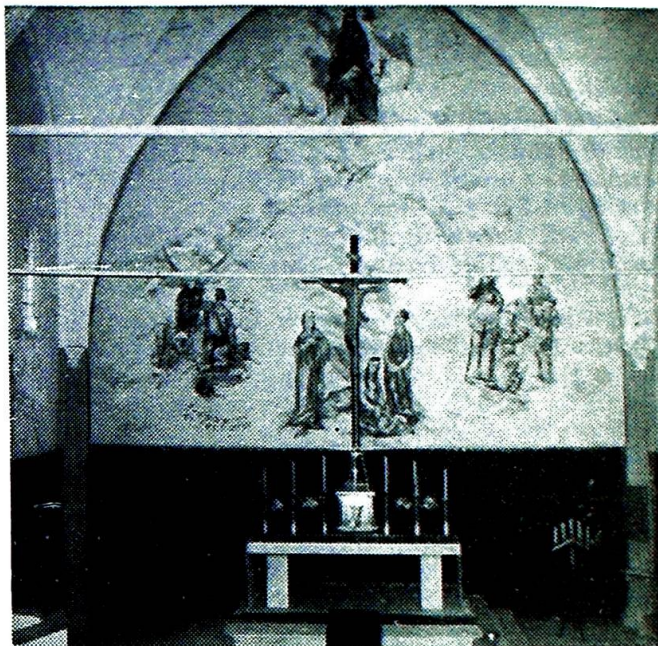
Først når huset er vigslet, kan seiershymnen synges. «Død hvor er din seier? Død, hvor er din brodd? Dødens brodd er synden.» (1. Kor. 15, 55—56). Slik talte apostelen, akkurat som om han skulle ha opplevd det. Han talte om lønnen i framtiden, ikke om dagens bekymringer. Om det som «skal være», ikke om det som er nå. «Da oppfylles det ord som er skrevet,» sier han: «Døden er oppslukt til seier. Død, hvor er din brodd?» Da finnes det ingen dødsbrodd mer, fordi det da ikke vil finnes synd mer. La oss derfor skynde oss for at oppfyllelsen kan skje! I ydmykhet må vi ruste oss for den; da vil hovmotet ikke kunne rive oss oppfyllelsen ut av hendene. Og likevel nå midt i kampen, midt i arbeidet og strevet må enda en ting sies: «Forlat oss vår skyld!» (Matt. 6,12). Når vi står i vår hardeste og tyngste kamp, må dette være vår eneste tanke, den tanke som stiger opp av vårt hjertes grunn: «Dersom vi sier at vi ikke har synd, da dårer vi oss selv.» (1. Joh. 1,8). Da ville vi være våre egne fristere. «Da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss.» Vi ville tale usant om vi sa at vi var uten synd; i dette jordiske liv står vi midt i synden. Vi må derfor være sanne mot oss selv; da vil vi en gang også nå den uforgjengelige sikkerhet. Vår kamp må være ekte og sann; da vil også seieren udelt bli vår. Da vil også skriftens ord gå i oppfyllelse: «Død, hvor er din seier, død, hvor er din brodd?»

vanskelig å varme ordentlig opp — og som årene var gått, var det hele i en nokså trist tilstand.

Den 1. oktober 1947 kom den hollandske presten *Meeusen* til Halden og satte seg straks som mål å gjøre den gamle kirken mere effektiv enn den noensinne hadde vært, samt gi den et moderne og fullt verdig utstyr. Pastoren har her ydet en meget prisverdig innsats, det kan der ikke herske mer enn en mening om. På sett og vis kan han sies å ha vært sin egen arkitekt — selv gitt idéene til meget av utstyret, og har iallfall gitt nærmere direktiver for motivvalgene, slik at helhetsinntrykket er blitt usedvanlig godt, det er blitt et helstøpt og fast interiør.

Ved å lukke av sideskibene fra øverste søyle og østover, har man fått fram et rommelig kor, som er hevet ett trinn over kirkens gulv, og denne plassen i begge sideskibene er da utnyttet henholdsvis til sakristi og foreningslokale. Østmuren er fordoblet, og der er lagt inn elektrisk oppvarming, — så fryse skal ikke menigheten i Halden være utsatt for lenger. Fra Holland har man dessuten fått inn noen elektriske «fotvarmere» som innebygges i kneskamlene. Sikker en idé også andre kommer til å ta etter. Benkene selv er helt nye — som alt etterhånden i dette ¾ sekel gamle gudshus.

Den største interesse tiltrekker selvsagt det rent dekorative utstyr, som helt domineres av altrenes og prekestolens hvite, polerte Carrara-marmor. Veggene, som er hvitmalt, er dekorert al fresco, og hele korsveiens 14 stasjoner har på begge langveggene fått hvert sitt oljemaleri. Om maleriet i det hele må det sies at det er anvendt rett dristige farger. Det liver opp i all den nesten påtrengende hvithet som ellers hersker. Korsveiens bildefelter står kanskje noe vel mørke og vel hårdt markert mot bakgrunnen, men helhetsinntrykket skades ikke ved det. Såvel hovedalterets krusifiks — som vi husker fra den liturgiske utstilling på Kunstindustrimuseet i Oslo i 1946, som altrene til Maria, Josef og vår nasjonalhelgen, Olav, er smykket med skulptur skåret i ek — i treets bru-

Hovedalteret

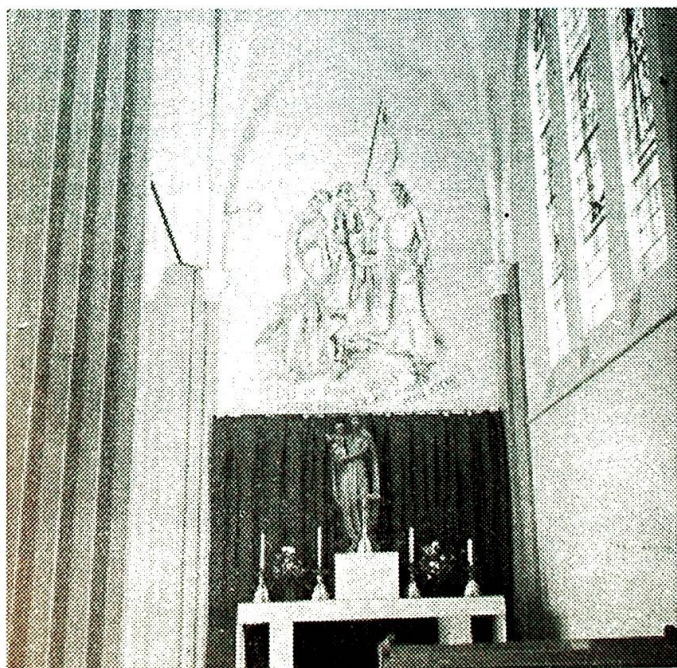
ne, faste tone uten noen som helst anvendelse av farger.

Ved siden av marmoret, eken og veggmaleriene, domineres inntrykket sterkt av en rik anvendelse av messing. Dette gjelder ikke bare altrenes utstyr av staker, messeklodder o. l., men ganske særlig den meget skjønnne korsranke. Hvert felt inneholder en stilisert framstilling av et gammelkristelig motiv. Inne i sakristiet åpenbares de nye messeklær for oss, materialene stammer fra Holland, mens det vesentlige arbeidet er utført av Halden-menighetens egne damer. Særlig en messehagel i lyst blått og hvitt, med sparsom anvendelse av gull, gjorde et tiltalende inntrykk. Nordmenn har selvsagt også forøvrig bidratt, bl. a. med trematerialer og maling, og katolsk ungdom fra Oslo har ytet verdifulle dugnader.

«Når det gjelder hollenderne så kom de og gjorde sitt arbeid for kirkens skyld uten å ta seg betalt» — sier pastor Meeusen. Seks hollandske håndverkere har arbeidet her i 9 måneder uten annen betaling enn kost og losji. I Holland har dessuten i alt 50—60 personer laget forskjellig utstyr. Endog marmoret er hugget og slepet i Holland. Bare hovedalteret alene ville i norske penger kommet på ca. kr. 12 000,— I selve kirken har arbeidet stått på ca. 1½ år, og når man overhodet fikk byggetillatelse til det, er det fordi St. Peters-kirken i så stor grad representerer hollandsk good-will overfor Norge — en hilsen og en håndsrøkk fra en vennligsinnet nasjon, hvis skjebne i fem lange år var minst like tung som vår egen.

Den romersk-katolske kirken kjenner ingen landegrenser. Dens store stab av tjenende brødre og søstre er gjennom århundrer blitt en internasjonal faktor av rang — en kulturspreder — en fast og sikker organisasjon dypt forgrenet i alle land. Dens betydning som kulturbevarer i dag er i tradisjonsrik pakt med moderkirkens egentlige, religiøse verdi.

Som et verdig monument over dette urgamle kirkesamfunns kulturbevarende politikk — står St. Peters-kirken i Halden i dag.

Sidealter

Katolsk mødreleir i Sønderjylland

Mødreleiren i Sønderjylland stod åpen også for norske katolske mødre. St. Olav har derfor være interessant i å orientere norske katolske familier om leiren, og vi har hatt den glede å motta nedenstående fengslende beretning, skrevet for vårt blad av Priorinnen for Liobasøstrene i København.

September 1948 så den første af Liobasøstrenes mødreleire lyset. Da lejren blev planlagt, var det målet med den, at give et hold mødre en ganske særlig ferie, idet de blev fri for arbejdet med hjem og børn, og samtidig levede i katolske omgivelser, med lejlighed til at tale med andre katolske mødre og til at høre foredrag om og deltage i diskussioner om katolske emner. Af de emner, der blev foreslået var bl. a.: Messen som midtpunkt i den katolske families dag, skriftemålet, ægteskabet, det katolske hjem, hjemmet som celle i den store sognefamilie. Selvfølgelig kunne ikke alle emner komme med, men de er anført for at vise, hvilke tanker der lå bag forberedelsen.

I år er ideen blevet udført i noget større målestok takket være «Katolske Menighedsplejere», idet K. M. påtog sig arrangementet af lejren og at skaffe den økonomiske basis for arbejdet, men iøvrigt overdrog ledelsen og arbejdet i lejren til Liobasøstrene. Det var derfor muligt at holde to lejre med ca. 22 mødre og 40 børn på hver lejr. Nedenstående er et lille rids av mødrelejrenes tilblivelse og tilværelse.

Julen er ikke mere end lige forbi, da de første forberedelser til sommerens lejre begynder. Det gælder ansøgninger om økonomisk hjælp, forhandlinger med arbejdsministeriet vedrørende leje af lejren og de mange andre forberedelser, der må gå forud for et sådant arbejde.

Så mødes endelig alle her fra København første gang, den dag rejsegodset skal sendes af sted. Man ser hinanden an, nogle af mødrene kender allerede hinanden, andre drages ind i kredsen, det er som om det fælles mål har noget samlende ved sig, så den morgen vi virkelig skal af sted, er det allerede en sluttet lille kreds, der vinker farvel til de mange — ikke særlig sørgmodige græsenkemænd. Det er en lang rejse med så små børn, men endelig har vi været det hele igennem fra tog til færge og tilbage igen, skiftet i Fredericia og af toget og med rutebil fra Vojens en hel time og så først er vi ved målet, den store smukke ungdomsskole ved Stensbæk, der ejes af staten og om vinteren benyttes til uddannelse af arbejdsløse. Skolen ligger i en af Danmarks skønneste egne, i Sønderjylland med hede, plantage og store frie udsyn. Omkring skolen er der an-

lagt haver og store sportspladser, som børnene jublende tog i besiddelse med det samme. Det er en ukendt fryd for mange københavnerbørn at kunne løbe og løbe lige ud af en græsplæne.

På skolen bor forstanderen og hans frue, der havde lovet at sørge for alt vedrørende maden og den rengøring, som mødrene ikke selv skulle sørge for.

V går med at spise og indrette sig. Alle mødre er anbragt i ankommer til skolen ca. kl. 17, og resten af den dag i en af de mange barakker, hvor der er en række værelser med 8 køjer og 8 skabe i hvert værelse. To eller tre mødre bor altså sammen, alt afhængig af, hvor mange børn de har med. Foruden mødrene skal der skaffes plads til de unge piger, der hjælper med børnepasningen, til søstre og til præsten. Da alle er vel anbragt går turen rundt for at se på skolens mange bygninger, der er først det dejlige vaskeurum med små håndvaskbrusere, skrånede vaskebord, så al lejlighed for børnene til at pjaske i snavset vand er udeukket, der er særlig drikkekumme og fodvaske, og da der bliver stillet et stort bord ind til at pusle de små ved, er der intet mere at ønske. Den sidste uge blev de store så fortrolige med lejrens kolde vand, at de fik lov at gå under den rigtige bruse.

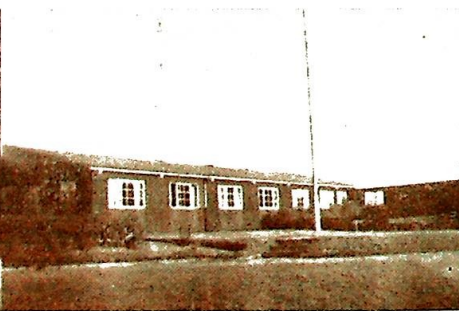
Spisesalen havde mødrene allerede gjort sig bekendt med ved ankomsten, og lidt længere henne i en barakk for sig lå den store sal, der var indrettet til kapel. Det var en meget glædelig overraskelse for mødrene, at det Allerhelligste boede i lejren. Dermed blev den først rigtig en kirke, og selv børnene forstod det og ville hver dag ind at hilse på Vorherre. Skete det engang imellem, at det var nødvendigt at aflyse den fælles aftenbøn, var der adskillige mødre, der ikke fik fred, før de selv havde været der med børnene.

Dagen forløb i det store og hele som følger: Kl. 6.15 blev mødrene vækket og fra da af til kl. 7.15 gjorde de sig selv og børnene i stand. Kl. 7.15 var der fælles morgenbøn for børnene, der derefter kom ind i spisesalen til søstre og medhjælpere, medens mødrene enten madede spædbørnene i småbørnsstuen eller gjorde værelserne færdige.

Kl. 7.30 var der messe. Alt undtagen måltiderne var frivilligt, der var ingen der lagde pres på mødrene, så megen større glæde var der derfor at se, hvor mange der benyttede sig af den lejlighed, de her havde, til uden at forsømme noget at modtage deres Gud og blive delagtige i Hans liv gennem den daglige hellige kommunion. Medens mødrene deltog i den hellige messe, der hver dag havde en lille prædiken specielt for dem, spiste børnene færdig og kom derefter ud at lege, hvis vejret var til det, eller op i gymnastiksalen at lege, hvis de måtte være inde. Lykkeligvis

En Liobasøster og en barnetante tar seg av barna.

Barakke eller herregård?!

Mødrene kobler av.

var lejren begunstiget med godt vejr det meste af tiden, så børnene kunde tumle sig i den store grusgrav, der stod til deres rådighed, eller lege med store træstykker inde i plantagen ved noget, der hed hytten efter en sivhytte, der dannede ly for sol og uventede byger.

Efter messen er det mødrenes tur til at få morgenmad. Havregryn, havregrød og øllebrød står til fri afbenyttelse, resuden brød og smør, marmelade og kaffe. Snakket går forslag til ture og samtaleemner og til slut forelægges den endelige plan, om en sådan er blevet resultatet. Alt bygges op om følgende tider: Kl. 10 samles de mødre, der vil med på en fælles travetur, hvori enten præsten eller en af søstrene deltager, Andre foretrækker at gå bytur til den nærmeste landsby Arnum for at forrette forskellige indkøb, andre lægger sig et sted i plantagen og hviler. Ca. kl. 11.30 skal børnene spise, da må de mødre, der har spædbørn, hjælpe, ellers ønskes alle andre ude af synsvidde. Det tager altid et par dage for de små at vænne sig til, at mor går bort; der bliver derfor gråd og tænders gnidsel, om de ser hende, når de vel har glemt hende. Det skulde netop være ferien for moderen, at hun helt var fri for børnesjovet, men som sagt, det tager et par dage, før det går smertefrit for sig, og det skal siges, at det ofte er lige så svært for mødrene at undvære børnene, som omvendt. Derfor er der også den bestemmelse, at mødrene, hvis de selv vil, kan være sammen med børnene i middagspausen.

Når børnene har spist, kommer de op i gymnastiksalen, både for at være lidt i skyggen, og for at mødrene let kan hente dem. Derefter spiser mødrene, og fra kl. 13 — 14.30 skal der være ro over hele huset. Men ak og ve, aldrig så snart er det lykkedes med brug af alle pædagogiske overtalelsesevner, et væld af formaninger og ind imellem et strengt ansigt at få børnenes løb på gangen (til toiletterne) ned på det mindst mulige, så begynder mødrene selv, lejrens største børn, at snakke og more sig — kort sagt middagsroen er et ømt punkt, og de, der virkelig vil hvile, fortrækker langt ud i plantagen med tæppe og bog — og opdager, at her hedder «uroen» fluer.

14.30 får børnene en eftermiddagsforfriskning og trækker sig derefter tilbage igen til en af legepladserne, og kl. 15 får mødrene deres eftermiddagskaffe, der efterfølges af foredrag og diskussion til kl. 17. Måske springer vi vel meget i diskussionen, men givet er det, at der kommer mange spørgsmål, som vi alle er glade over at få besvaret, enten så svaret gives af en moder, der selv har været gennem den samme vanskelighed, eller det gives af præst eller søstre. Som regel må de, der passer børnene minde om at nu må mødrene holde op, hvis de da skal have børnene vasket, så hurtigt flyver tiden.

Børnevasken er ustyrlig morsom, alle hjælper, at også mødrene med fire børn kan blive færdige. De kære unger henholdsvis jubler og hyler, får kold douche eller bruse, men efter en halv times forløb er omtrent alle rene, så længe det varer. Fra vasken går turen lige ind i spisesalen, derfra i kirken og så i seng. Dermed skulde der være ro, men den er temmelig problematisk, først efter at gangvagten har vist sig nogle gange på værelserne, talt alvorlig med de urolige, «puttet» dem, der er endt i forkert seng, hjulpet de trængende og meget andet, falder der endelig stilhed over gemytterne og de sover ind for så til gengæld at sove fra de voksnes latter og sang resten af aftenen.

Efter aftensmaden, medens det hold, der har tur den dag, vasker op, spiller de andre bold, rundbold og lign. Det er godt, der kun er ¾ time til rådighed, for ellers var der vist

ingen, der kunne røre sig bagefter. Musklerne bliver ømme og lungerne trættede af både at løbe og le samtidig.

Kl. 19.45 synger vi Komplet på dansk, og igen viser det sig, at interessen er stor. Efter et par dages forløb synger alle med, som havde de aldrig bedt anden aftenbøn, og alle er forundrede over salmernes dybe indhold og bønnernes smukke ord, der lige passer på dem selv.

Nu går aftenen på hæld. Er eftermiddagens samtale ikke blevet gjort færdig fortsættes den eller et nyt emne tages op, men ofte hygger man sig blot, synger og spiller og fortæller ved kaffebordet til ca. kl. ti. Da slutter vi officielt — uofficielt først, når de mange, der går «Nattur» er kommet hjem.

Spørger man, om det har betydning for mødrene, tillader de mange takkebreve os roligt at sige, at det har det. Resultatet som sådant kan jo ikke gøres op, hvor det drejer sig om noget åndeligt, men mange har fået fornyede kræfter til at tage fat igen, andre har gjort årgammelt regnskab op i skriftemål, atter andre har taget skridtet til at gøre alvor af at leve katolsk, og alle tror jeg er blevet mere glade end før for at være katolikker. Det viste sig især på de to store ture, som mødrene kom ud på, den ene til Løgumkloster og Rødmø, den anden til Ribe. Utallige var de gange foreviseren måtte besvare spørgsmålene: Er det nu også fra den katolske tid, og lign.

Nu står så tilbage at bygge videre på det, der er nået, dels gennem præsternes og søstrenes arbejde i det daglige, der bygger på den gode kontakt, lejrene har skabt, og dels gennem det fælles arbejde som mødre og søstre gør for ved basar, salg af «lillebror»-lodsedler, der giver en vis procentdel til sælgeren — og lignende arbejde at skabe den økonomiske basis for det kommende års lejre, da vil også de ord, der stod på det lille billede, mødrene fik ved afskedsfesten, blive sandhed:

*Kristi kærlighed har samlet os til eet
lad os juble og frydes i Ham.*

Svertekampagne forberedes —

I følge en melding vi har mottatt underhånden er makt-haverne i dagens Tsjekkoslovakia mildt fortvilet over den popularitet erkebiskopen av Praha, monsignore Beran, nyter over hele landet. Stadig framstilles han som Tsjekkoslovakias populæreste skikkelse.

For på et vis å komme denne popularitet til livs har slue hjerner i propaganda-ministeriet pønsket ut en bredt anlagt plan å om sverte erkebiskopens person i folkets øyne. De har «funnet ut», heter det, at erkebiskopen er en glad selskapsmann, som på offentlige mottagelser ikke fornektet seg en cocktail eller privat er med på et slag kort!

På grunnlag av disse eksempler på verdslig oppførsel som er tillagt erkebiskopen, skal sjikaneringen bygges og utvides. Men til alt uhell for de hykleriske moralister i propaganda-ministeriet, er planen sivet ut og har på forhånd tapt sin brodd.

Interessant myntfunn i Rom.

Man meddeler i Rom at ved utgravningene av St. Peters grav under Peterskirken har man funnet et stort antall nordiske mynter, som tydeligvis er gitt som almisser av pilegrimmer. Noen av myntene daterer seg helt tilbake til 800-tallet. Her finnes også mynter fra vikinge-okkupasjonen i England.

En fullstendig redegjørelse over funnet vil bli publisert i Det hellige år.

O hellige enfold!

Baptistene tar avstand fra Kirkens kamp mot kommunismen.

I en melding fra London til Gøteborgs Morgonpost den 3. september heter det at en baptistkonferanse i Wales har vedtatt en uttalelse mot «den hellige krig som den katolske kirke har satt igang mot kommunismen». Baptistene, heter det videre, vil ikke være med på noe sånt. Resolusjonen minner om at det finnes mange baptister i Russland. Som andre evangeliske, kristne russere er de «oppriktig overbevist om at kommunismen er en protest mot gangne tiders privilegier og utsugingen av de undertrykte. Samtidig tar vi imidlertid — heter det videre — absolutt og uigjenkallelig avstand fra spredningen av Sovjetunionens totalitære prinsipper og metoder som bygger på fornektelsen av Guds eksistens.»

Vi pleier ikke å kommentere de meldingene vi bringer i vår utenlandsspalte. Men denne synes vi må trekkes fram og få sin kommentar. Å avsløre uvitenheten og dumheten i ovenstående resolusjon ville i og for seg kreve en hel artikkel. Men så meget vil vi ikke ofre på den. Dessuten må vi fatte oss i korthet. Det er bare enkelte punkter vi ønsker å peke på.

Vi slår fast følgende: Når den gudløse, kommunistiske stat bryter sine egne lover, krenker Kirkens lovlige rettigheter, forfølger dens biskoper og prester, underkaster dem tortur og lar dem forsmekte i fengsler og konsentrasjonsleire etter rettergang som er en blodig hån mot alt som heter sivilisert rettspleie; når Kristi Kirke opplever at kirkebygninger profaneres, klostre stenges og munk og nonne forjages, at skolene den har reist ved store oppofrelser fra de troendes side omgjøres til redskaper for en gudsbespottelig oppdragelse, at dens omfattende karitative virksomhet som er kommet til uttrykk i pleie av syke, gamle og skrøpelige i tusenvis av sykehus, anstalter og pleiehjem forbys og eiendommene «beslaglegges», at dens høyskoler og vitenskapelige institusjoner, hvis arbeidsresultater alltid er kommet hele verden til gode stenges, at dens omfattende publisistiske virksomhet i opplysningens og forskningens tjeneste brutalt stoppes, at dens enkelte medlemmer med trusel om å miste levebrødet tvinges til å ta avstand fra sitt eget åndelige hjem og fornekte det som er dem kjærest i livet og berøves den åndelige innflytelse over sine egne barn; når så Kristi Kirke opplyser verden om disse faktiske forhold, når de troende i ennå frie samfunn for å komme sine nødstedte kristne brødre til hjelp protesterer mot dette, og Kirkens øverste myndighet fordømmer de doktriner disse redselsfulle forfølgelser har sin opprinnelse i og advarer de troende mot dem, og når endelig alle Kirkens barn er forenet i en verdensomfattende bønnering for kommunistene og det russiske folk, — så er altså dette «en hellig krig som den katolske kirke har satt i gang mot kommunismen»? Vi takker for opplysningen. Denne del av resolusjonen kan nemlig ikke misforståes eller mistydes.

Slik som resolusjonen er formet røper den en så stor stupiditet og uvitenhet at man blir en smule mistenksom. Så dum og uvitende kan nemlig selv ikke en

konferanse av baptister være. Man stiller seg derfor uvegerlig spørsmålet om hva vel årsaken kan ha vært til at en slik resolusjon overhodet ble framsatt og vedtatt. For oss kan forklaringen bare være denne: Det er riktig at det finnes en del baptister i Sovjetunionen. I likhet med andre samfunn er det dem på det strengeste forbudt å stå i forbindelse med kirkesamfunn utenfor Sovjetunionen. Men etter alt å dømme har de altså denne gang fått sovjetmyndighetenes tilatelse til å sende en hilsen til baptistkonferansen i Wales. Sovjetmyndighetene har utvilsomt sett hvilken mulighet som forelå her. De har opplevd i alle besatte og undertrykte land i Øst-Europa virkningen av Pavens anti-kommunistiske dekret. Kunne man bare få en kristelig konferanse i Vest-Europa til å opptre mot den katolske Kirke, ville alltid noe være vunnet. At man har tatt til takke med en liten baptistkonferanse i Wales viser faktisk, hvor stor virkning Pavens anti-kommunistiske dekret har hatt. Så har altså baptistene fått sende en av sovjetmyndighetene kontrollert hilsen til baptistkonferansen i Wales som etter alt å dømme ikke har forstått noe, og så har man vedtatt denne resolusjon. Noen annen velvillig forklaring kan vi ikke finne fram til. Vi vet jo at Kristi fiender som ellers var bitre uvenner, ble venner den ene dag det ble lagt opp råd mot Mesteren. Men å søke forklaringen der — det vegrer vi oss tross alt for å gjøre.

Katolske sykehus og protestantiske prester.

Nedenstående stod å lese i V å r t L a n d for 20 aug.:

Jeg har hørt at dødssyke pasienter ikke kan få budsendt en protestantisk prest fra katolske sykehus, skriver en innsender.

De katolske søstre sier ikke til pasienten at de ikke har lov å budsende protestantiske prester, men de unnlater ganske enkelt å gjøre det. Er dette sant? Hvis det er sant, hva det vel skulle være mulig å fastslå, skjønner jeg ikke hvordan protestantiske leger kan forsvare å legge inn sine pasienter på slike sykehus. Den norske presteforening og i hvert fall alle kristne og rettenkende leger som har omsorg for sine pasienter burde undersøke disse forhold nærmere.

Protestant.

Følgende svar fulgte, henholdsvis opptatt i V å r t L a n d for 26. og 31. aug.:

Hr. Redaktør.

Under spalten Fritt Forum i dagens nummer (20. aug) av Deres blad spør en innsender, Protestant, om det er riktig at dødssyke pasienter ikke kan få budsendt en protestantisk prest fra katolske sykehus. De katolske søstre, heter det, sier ikke til pasienten at de ikke har lov å budsende protestantiske prester, men de unnlater ganske enkelt å gjøre det.

Ovenstående er vel å merke ikke en påstand fra Protestants side, men bare et spørsmål. Han har hørt det, sier han, og spør offentligheten om det er sant.

Da vi mener å representere det kompetente hold i spørsmål av denne art, skal opplyses at i følge de offisielle bestemmelser fra Det Apostoliske Vikariat ved dekret av 29. januar 1934, gjelder følgende:

«Når en syk enten selv eller ved en annen har tilkalt en ikke-katolsk prest, får presten adgang til den syke; det samme gjelder når den sykes familie har sendt presten.»

M. h. t. budsending av presten må søstrene vise den religiøse takt som alle pasienter har krav på. Det heter derfor i bestemmelsene at når en syk eller den sykes (fraværende) slektninger ønsker tilkalt en ikke-katolsk prest, skal det meddeles ham at den syke ønsker hans besøk. Men er slektninger av den syke til stede, overlater søstrene til disse å sende bud etter den ikke-katolske prest.

Det kan videre opplyses at dekretet som inneholder disse og andre bestemmelser av praktisk art «minst én gang om året skal foreleses for alle forsamlede søstre i hvert ordenshus».

Oslo, 20. aug. 1949.

f. Oslo Apostoliske Vikariat

Ivar Hansteen Knudsen

sekretær

Svar fra en kristen lege.

På begge de spørsmål som framgår av Protestants innlegg, svarer så dr. Christine Munch med et bestemt nei, og skriver:

Som kristen, protestantisk lege har jeg sammen med avdøde kristne protestantiske kirurg, dr. Louis Isachsen, arbeidet i ca. 35 år ved Norges største katolske hospital («Vor Frue Hospital» i Oslo), og kjenner derfor, nøye til forholdene ved samme. Jeg har dessuten i dag, 25. august, innhentet nøyaktige opplysninger hos priorinnen ved «Vor Frue Hospital».

ad. 1) Aldri har der fra hospitalets side vært lagt noen hindring i veien for å hente en hvilken som helst prest til våre pasienter! Tvertom. Når vi underrettet vedkommende avdelingssøster om at en prest da og da ville komme og f. eks. meddele alterets sakramente, så forberedte de dette på en sjelden fin og vakker måte. — Da jeg forela priorinnen dette spørsmål svarte hun straks: «Hvis et sådant tilfelle foreligger, så kan det ikke ha vært her i landet».

ad 2) Selvfølgelig — kan jeg gjerne si — forefinnes der hos søstrene i n e t t f o r b u d m o t t å tilkalle en protestantisk prest til en pasient. Tvertom! A l l t i d møtte vi en dyp og innerlig forståelse hos søstrene når det gjaldt pasientens sjelepleie — bønn, sang, nattverd og så videre.

Men vi ba aldri søstrene telefonere etter, eller budsende presten, — det besørget legen selv eller pasientens pårørende.

Jeg kan til slutt forsikre både «Protestant» og «Den norske presteforening og alle kristne og rettenkende leger som har omsorg for sine pasienter» (kfr. Protestants innlegg av 20. august 1949) at et slikt samarbeid, hva sjelepleie angår — som dr. Isachsen og jeg har hatt med de katolske søstrene på «Vor Frue Hospital» — det finner vi kun på de sykehus, hvor søstrene — som her — er personlig kristne, som helliger seg i sin Herres tjeneste!

Riis 25. august 1949.

Christine Munch.

P. S. Ser i dag 26. august at «Protestant» får svar fra rette vedkommende, men et innlegg fra en kristen lege, som kjenner forholdene av erfaring, kan vel også være til noen hjelp for både «Protestant» og andre feil underrettede protestanter.

i Det hellige år.

C. M.

Vi fordobler opplaget!

Hyppigere og hyppigere følger hyggelige ord fra abonnentene med de enda hyggeligere postanvisninger som det er reservert ekspedisjonen å glede seg over. Denne stigende goodwill fra lesernes og abonnentenes side legger nye forpliktelser på dem som stiller med bladet. Det har tatt 60 år å nå dit vi er nådd i dag. La oss ikke glemme det. Det er intet som gir oss rett til å si at St. Olav i dag f o r h o l d s m e s s i g y t e r mer enn i startens år. Det gir oss bare plikten til å løfte mål-listen høyere og høyere. Og da må vi stadig satse på nytt.

I fjor tok vi løftet og innredet tidsmessige lokaler. Nyhetstjenesten utenfra er gjenopprettet og utvidet etter krigens brudd. Bladets økonomiske basis er takket være annonseavdelingen, sterkt bedret. Dette førte igjen til at bladet kunne få et vakrere utstyr. Og nye penner er begynt å opptre i spaltene.

Når det gjelder den redaksjonelle side, står uendelig meget igjen — her er mulighetene praktisk talt ubegrensede. Vi har en hel verden å øse av.

Men et meget konkret skritt må nu tas. St. Olav må utvide sin lesekrets! Etter de varsler vi har tatt, skulle der ikke være noen grunn til å sette seg noe mindre mål enn innen oversiktlig tid å kunne fordoble abonnementsstallet.

Det er to veier til dette mål. Den ene er gjennom flittig reklame. Men vi makter ikke denne veien, det fordrer for store bevilgninger. Den andre veien er denne: **HVER KATOLIKK SKAFFER BLADET ÉN NY ABONNENT!** Da er målet nådd i en håndvending. Det er denne veien vi akter å rette vår aksjon etter. Vi bebuder derfor en abonnementskampanje i stor stil.

Imidlertid er der ingen grunn til å vente på noen annen parole. For til syvende og sist er det likevel den enkelte som må gjøre innsatsen. Så hvorfor ikke begynne med én gang?

La oss fra første stund se å få litt sport inn i saken. Det oppgis hvem som har skaffet den nye abonnenten. Vi noterer oss det. Og så snart vi har en peiling på dimensjonene stilles premiene opp.

Altså: **KLAR — GÅ!**

Husk

innbetaling av kontingenten!

PILEGRIMSFERDEN TIL ROM 1950

Som tidligere meddelt skal den egentlige hovedpilegrimsferd til Rom finne sted i mai måned. Det ventes at de nordiske lands biskoper og mange geistlige vil delta. Den geistlige leder for den samlede nordiske pilegrimsreise blir pastor Cay Benzon, København.

Av hensyn til dem som ikke kan få sin ferie i mai måned, vil der bli arrangert ytterligere pilegrimsreise i juli måned (i skoleferien) og i oktober.

For å imøtekomme flest mulige ønsker m. h. t. reisemåten har man planlagt forskjellige turer, som alle likevel har samme oppholdsdager i Rom, slik at alle pilegrimene, uansett reisemåte, vil få anledning til å delta i de samme kirkelige og pilegrimsmessige arrangementer i Rom på samme tid.

Følgende reisemåter er planlagt:

1. Hovedpilegrimsferden med ekstratog hele veien.

Med hensyn til denne reise henviser vi til det foreløbige program i dagens nummer av St. Olav som i store trekk vil bli gjennomført, selv om enkelte tidspunkter kan forskyves noe ved den endelige fastlegging av ekstratogets rute. Denne kan først fastlegges når rutene og avgangstidene til de gjennomgående expresstog for neste år er fastsatt på den forestående internasjonale ruteplanskonferanse i Genf. *Dataene kan i hvert fall holdes som sikre.*

Toget vil få både II og III klasses vogner, men ikke sovevogner da man overnatter på reisen.

Reisen vil vare 18 dager fram og tilbake til København. For Norges vedkommende må man altså legge til reisetiden fra hjemstedet til København og tilbake.

2. En billig Ungdomsreise: 10—11 dager.

Denne reise vil bli arrangert på den absolutt billigste og hurtigste måte. Den tar vesentlig sikte på unge mennesker som kan innstille seg på en anstrengende jernbanereise i et trekk fra København til Rom.

Avreisen finner sted fra København 20. mai med ankomst til Rom 23. mai og opphold i Rom fra 23. til 29. mai og hjemkomst til København 1. juni, evt. 31. mai om aftenen.

3. Den store bussreise: 22 dager.

Denne reise blir arrangert for de som gjerne vil benytte anledningen, når de likevel er på en utenlandsreise, til å se så meget av Europa som mulig. Ruten blir som følger:

København — Hamburg — Rothenburg — Innsbruck — Venedig — Livorno — Rom — Neapel — Assisi — Florens — Milano — Rapallo — Luzern — Basel — Metz — Luxembourg — Bruxelles — Arnheim — Slesvig — København.

Den omfatter således besøk i 8 land.

Reisen foretas i helt ny luksusbuss med opphold i 1. kl. hoteller overalt. Avreise fra København 16. mai og tilbakekomst 6. juni.

4. Flytur: 9 dager.

Avgang fra København 22. mai og hjemreise 30. mai.

Det er mulig at det kan arrangeres en alternativ flytur med avreise fra København 21. mai og hjemkomst 1. juni,

således at deltagerne i denne reise også får besøkene i Venedig, Assisi og Florens med i programmet.

Bussreisen og den andre flyturen vil bare bli arrangert dersom det nødvendige deltakerantall melder seg. Jernbanereisen, Ungdomsreisen og flytur nr. 1 vil i alle tilfelle bli gjennomført. Det er imidlertid forutsetningen at den nødvendige valuta til pilegrimsreisene kan ordnes. Dette spørsmål er under utredning, og melding skal bli gitt senere.

Innkvarteringene.

Det er gjennom Sentralkomitéen i Rom reservert hotellplass og dels innkvartering i klostre og andre kirkelige institusjoner. På selve reisen overnattes på hoteller. De hoteller som kommer på tale er alle gode og velrenommerte, og de klostre og andre pilegrimsherberger som kommer til å nyttes er også av de beste.

På klostre og pilegrimsherberger vil innkvarteringen finne sted i sovesaler med ca. 5—10 på hvert rom. Sengene er adskilt med spanske vegger eller forheng og alle sanitære forhold er fullt ut moderne og tilfredsstillende, men naturligvis enklere enn på hotellene.

Priser.

Det er dessverre ennå ikke mulig å oppgi faste priser for reisene, bl. a. fordi man ennå ikke kan få oppgitt prisen for ekstratog og heller ikke endelige priser for innkvarteringene og hotellene. Vi håper imidlertid om ikke altfor lenge å kunne oppgi en pris som ikke vil bli vesentlig endret.

Som oppgitt tidligere antar vi at prisen for jernbanereisen i henhold til refererte program vil bli noe lavere enn 950 danske kroner. Ungdomsreisen vil da også bli tilsvarende billigere.

Reisene kan inndeles i følgende priskategorier:

A. (Billigste reisemåte)

Ungdomsreisen med jernbane III klasse og innkvartering på pilegrimsherberger.

B. Ungdomsreise med 3. klasse jernbane til den italienske grense og 2. klasse i Italia. Innkvartering på pilegrimsherberger.

C. Fellesreisen med ekstratog på 3. klasse med innkvartering i klostre og andre pilegrimsherberger.

D. Fellesreisen med ekstratog på 3. klasse og innkvartering på hoteller.

E. Fellesreisen med ekstratog på 2. klasse og innkvartering i klostre og andre pilegrimsherberger.

F. Fellesreisen med ekstratog på 2. klasse og innkvartering på hoteller.

G. Bussreisen.

H. Flytur I.

I. Flytur II.

De her angitte kategorier angir reisemåten i prismessig stigende skala. De omtrentlige priser for hver enkelt kategori vil snarest mulig bli sendt til de anmeldte deltakere.

Pilegrimsferden er kun for katolikker og dissers ikke-katolske ektefeller eller nære slektninger.

Spørsmålet om ikke-katolikker kan delta avgjøres i hvert enkelt tilfelle av komitéen i samråd med geistligheten.

Når det gjelder spørsmålet om enkelte pilegrimmer på privat basis kan foreta hjemreisen på andre måter, eller på et senere tidspunkt, eller ved å reise om Lourdes f. eks., på tilbakeveien, så kan dette la seg arrangere, men det vil i så fall bli betraktelig dyrere, idet man da på hjemreisen ikke kan regne med å få den alminnelige kollektive

reduksjon i prisen, og heller ikke pilegrimstakstene. Dessuten må en også regne med å måtte bidra til pilegrimstogets hjemreise.

Dersom det skulle melde seg tilstrekkelig deltakere, ca. 35, kunne det imidlertid arrangeres med en spesiell bussreise for disse.

Foreløbig program for hovedpilegrimsferden.

Til orientering for dem som har meldt seg som deltakere i den nordiske pilegrimsferd til Rom neste år kan vi nu gi foreløbig fullstendig program for hovedpilegrimsferden 17. mai — 4. juni. Vi viser forøvrig til orienteringen forut i bladet.

Avreise fra Oslo 17. mai.

1. dag — Torsdag 18. mai 1950:

Avreise fra København om morgenen. Frokostpakker utleveres i toget. Opphold for middag i Sønderjylland nær grensen. Ankomst Hannover ca. kl. 23. Innkvartering — overnatting.

2. dag — Fredag 19. mai 1950:

Avreise Hannover kl. 7. Frokost i toget. Ankomst Innsbruck ca. kl. 22. Aftens — Innkvartering.

3. dag — Lørdag 20. mai 1950:

Avreise Innsbruck kl. 10. Ankomst Brenner 11.30. Avgang Brenner kl. 12.30. Ankomst Bosen 13.15. Frokost (Italienske matpakker). Avreise Bosen 13.45, ankomst Verona 17.30. Avgang Verona 17.40. Ankomst Venedig 19.40. Innkvartering på hoteller. Middag — overnatting.

4. dag — Søndag 21. mai 1950:

Opphold og full forpleining i Venedig. Om formiddagen byrundturer med fører. Ettermiddagen til egen disposisjon.

5. dag — Mandag 22. mai 1950:

Frokost på hotellene. Avreise ca. kl. 8. Ankomst Padua 8.45. Bagasjen blir i toget, mens man til fots besøker St. Antonius og St. Giustinas basilikaer. Lunsj i forskjellige restauranter i Padua. Avreise Padua kl. 13.30 over Bologna og Florens. Underveis spises (italienske matpakker) i toget. Ankomst Rom kl. 23. Innkvartering på hoteller og i klostre. Overnatting.

6. dag — Tirsdag 23. mai 1950:

Etter frokost på innkvarteringsstedene, pilegrimsbesøk i Peterskirken hvor den hellige messe overværes. Deretter besøk i St. Knuds Kapell i kirken St. Maria Transpontina. Siden Bussrundtur med besøk på Kapitol, Forum Romanum og Palatinerhøyden. Derfra til St. Maria Maggiore med pilegrimsbesøk. Bussene bringer deretter pilegrimmene til de forskjellige innkvarteringssteder, der man inntar lunsj. Om ettermiddagen fortsetter bilrundturen med besøk på Monte Pincio med villa Borghese, Piazza del Popolo, Corsoen, Piazza Venezia, Colosseum m. m. (Nøyaktig program senere).

7. dag — Onsdag 24. mai 1950:

Opphold i Rom med full forpleining. Kl. ca. 6.30 med busser til St. Domitilla-katakombene hvor der er messe med felles kommunion. Deretter frokost og besøk i katakombe (dels St. Domitilla, dels St. Callisto og dels St. Sebastiano). Tilbakereisen i bil går Via Appia, forbi Cecilia Metallas grav til St. Paulkirken, hvor man avlegger pilegrimsbesøk. Lunsj på innkvarteringsstedene. Om ettermiddagen

besøk i St. Giovanni in Laterano og den Hellige Trapp samt St. Groce in Gerusalemme. Deretter fortsettes byrundturen til en rekke av Roms historiske severdigheter, og med besøk i Sta. Brigida og St. Carlo al Corso (Olavsalteret).

8. dag — Torsdag 25. mai 1950:

Opphold i Rom med full forpleining. På denne dag ventes audiensen hos Den Hellige Far å finne sted. Dagen forøvrig til fri disposisjon.

9. dag — Fredag 26. mai 1950:

Opphold i Rom med full forpleining. Dagen er til fri disposisjon. For dem som måtte ønske det arrangeres en hel-dagsreise til Neapel med besøk i Pompei og på Capri.

10. dag — Lørdag 27. mai 1950:

Dagen er til egen disposisjon.

11. dag — Søndag 28. mai 1950:

Overværing av helgenkåring i Peterskirken. Ettermiddagen til fri disposisjon.

12. dag — Mandag 29. mai 1950:

Om formiddagen besøk i Vatikanets samlinger. Ettermid-dagen fri. Kl. 22 avreise fra Rom over Foligno til Assisi.

13. dag — Tirsdag 30. mai 1950:

Ankomst til Assisi kl. 6. Bagasjen blir i toget. Besøk i St. Francesco-kirken i Assisi. Bussreise til Portiuncola. Lunsj i Assisi. Avreise kl. 13.30 over Perugia og Terontola til Florens. Ankomst Florens kl. 17. Innkvartering på hoteller — middag. Overnatting.

14. dag — Onsdag 31. mai 1950:

Opphold med full forpleining på hoteller i Florens. Messe i Domkirken. Deretter byrundturer med fører. Etter frokost arrangeres busstur til Fiesole for dem som måtte ønske det.

15. dag — Torsdag 1. juni 1950:

Avreise om morgenen over Bologna—Milano, Chiasso til Luzern (eventuelt Bern). Lunsj i toget. Middag ved ankomst til Luzern, hvor man overnatter.

16. dag — Fredag 2. juni 1950:

Opphold i Luzern med bytur.

17. dag — Lørdag 3. juni 1950:

Avreise kl. 6.30. Ankomst Hannover (eller annet innkvarteringssted i Tyskland) ca. kl. 21. Lunsj i toget, middag på innkvarteringsstedet. Overnatting.

18. dag — Søndag 4. juni 1950:

Avreise Hannover kl. 7.30. Ankomst København kl. 23.

Ankomst Oslo mandag morgen 5. juni.

KOMITEEN FOR ROMA FERDEN 1950.
Akersveien 5, Oslo

Etter å ha nådd så vidt i det forberedende arbeid, i intimt samarbeid med den danske komité, vil den herværende komité fra nå av henvise alle forespørsler og påmeldinger til pilegrimsferdene til:

KOMITEEN FOR ROMA FERDEN 1950.

Reisebyrå

Karl Johans gate 31 — Oslo

LITTERATUR:

En bok om rosenkransens historie.

Dr. Franz Michel Willam, Die Geschichte und Gebets-Schule des Rosenkranzes, Herder Wien 1948.

I munkenes korbønn og prestenes breviarbønn blir kjer-
nen av offciet dannet av Davids 150 salmer som slik blir
delt i tidebønnene at de blir bedt alle i løpet av én uke.
Legbrødrene som ikke kunne latin, fikk lov til å lese 150
ganger Fader Vår i stedet for disse 150 salmer. Gamle mid-
delalderske dokumenter (det eldste fra Cluny 1096) som
bevitner denne praksis, danner utgangspunktet for Dr. Wil-
lams undersøkelser om rosenkransens opprinnelse og ut-
vikling.

Det neste trinn er vitnesbyrdene om en lignende praksis:
å be 150 ganger «Hil deg Maria», enten i den korte form — 5:
bare Luk. 1, 28 + 42 — (første dokument fra år 1140), eller
i den lengre form med den avslutningsbønn «Hellige Maria,
Guds mor osv.» som vi bruker den i dag (første dokument
1483).

Fordi en slik muntlig gjentakelsesbønn lett kan bli mo-
noton og forstyrret av adspredende tanker, tilføyde man
snart et psykologisk hjelpemiddel: En skulle til hvert Fa-
der Vår eller Hil deg Maria med sin fantasi forestille seg,
én etter én, de kjente scener fra Evangeliet, betrakte de store
begivenheter («mysterier») fra Kristi og Marias liv.

En slik kombinasjon av muntlig og betraktende bønn viste
seg å være meget heldig: den fant lett inngang hos de
troende og utbredte seg raskt i forskjellige former. Willam
bringer mangfoldige eksempler av «mysterie-rekker»: noen
holder seg til psalteriets 150-tall, men andre varianter opp-
trer også, f. eks. en rosenkrans med 33 mysterier fra Kristi
liv (med 33 Fader Vår) og 66 mysterier fra Marias liv (med
66 ganger Hil deg Maria) i samsvar med Kristi og Marias
overleverte livsalder. Etter hvert inntreer en forenkling og
redusering av mysteriene forat en kan be rosenkransen
utenat. Så kommer en til å gruppere 10 ganger Hil deg Ma-
ria sammen under overveielse av ett mysterium. Dette blir
enten oppgitt i begynnelsen av hvert «ledd» i rosenkransen,
eller (som man den dag i dag pleier å gjøre i flere land) til-
føyet i selve teksten i hvert Hil deg Maria: «Velsignet er du
blant kvinnene og velsignet er ditt livs frukt Jesus, som du
har unnfanget ved den Hellige And» eller: «som du jomfru
har båret til Elisabeth» osv. En mellomform er en rosen-
krans med 15 mysterier, 15 ganger 10 «Hil deg Maria», hvor
en i hvert ledd til ett mysterium oppgir 10 «under-punkter»
for på denne måte til hvert Hil deg deg Maria å betrakte
en ny detalj i mysteriet.

I året 1573 ble rosenkransfesten innført i liturgien. Dagens
kirkebønn framhever klart og vakkert hvordan betraktning-
en av mysteriene er rosenkransens vesen og mål:

«La oss be. Gud, din enbårne Sønn har ved sitt liv, sin
lidelse, sin død og sin oppstandelse erhvervet oss det
evige livs lønn. Gi, vi ber deg, at vi ved å fordype oss i
disse mysterier i den salige jomfru Marias rosenkrans,
må etterligne det de lærer, og oppnå det de lover. Ved
Ham, vår Herre Jesus Kristus. Amen.»

Sammen med festens innføring går en stor propaganda
for å utbre forståelse for og bruk av rosenkransbønnen.
Willams nevner kjente sjelesørgere og folkemisjonærer,
særlig fra Dominikaner- og Jeusiter-ordenen, som pleide å
innlede hvert ledd i rosenkransen med en liten preken om

mysteriets innhold og betydning for det praktiske kristen-
liv.

Boken slutter med de siste pavers (særlig Leo XIII's)
uttalelser som stadfester utviklingen og anbefaler denne
folkelige andaktsform.

De som kjenner Willam fra hans tidligere bøker som den
østerrikske folkedikter («Vorarlberger Geschichten») eller
som den bibelske forteller («Das Leben Jesu im Lande und
Volke Israel» — «Das Leben Marias der Mutter Jesu») vil i
denne boken oppdage ham som den vitenskapelige histori-
ker som etter et gedigent kildestudium framlegger interes-
sante og nyttige opplysninger. Mon vi får møte predikanten
i den nye bok som forlaget bebuder på omslagets bakside:
«Der Rosenkranz und das Menschenleben, Erwägungen zu
den 15 Geheimnissen?»

GERARD VRANKEN

JOHANNES JØRGENSEN : GOETHE-BOGEN

Tredje utgave. Kr. 7,50.
Gyldendal.

I «Goethe-Bogen», som er sendt ut til Goethes 200-års dag
i nytt — tredje — opplag, sier Johannes Jørgensen et sted,
hvor det er tale om en venns karakteristikk i et brev om
den unge Goethe: «Man lærer Goethe at kende gennem
denne Skildring, men man lærer ogsaa Kestner (brevskri-
veren at kende». I «Goethe-Bogen» lærer man både Goethe
og Johannes Jørgensen å kjenne. Ingen annen enn Johannes
Jørgensen hadde kunnet innfange disse stemninger, denne
opplevelse av det romantiske Tyskland og av dets største
skikkelse, og ingen annen hadde kunnet festne sine inn-
trykk med så utsøkt språkkunst.

Johannes Jørgensens bok er formet som beretningen om
en reise. Første stasjon er den lille by Wetzlar, på Goethes
tid setet for rikskammerretten, det tyske rikets øverste in-
stans, hvor en prosess kunne vare hundre år og hvor heni-
mot 100 000 uavgjorte saker ventet på en dom. Det var hit
Goethe kom som nybakt doctor juris, etter sin fars ordre,
og det var her han skrev «Werther», den bok som Johan-
nes Jørgensen sier, som skulle gjøre dypere inntrykk på
menneskeheten enn noen siden Thomas a Kempis, den lille
bok, som sammen med «Faust» har skapt det moderne men-
neske. «Goethe-Bogens» neste avsnitt handler om Sesen-
heim, også den en liten by, men av avgjørende betydning i
Goethes liv. «Goethe-Bogens» tredje og siste avsnitt er Wei-
mar. Det — og dermed boken — slutter med de for Johan-
nes Jørgensen så karakteristiske ord: «Hvad vi elsker, skal
vi værne. Den gamle tyske Digter og Mysteriker har Ret,
naar han advarer og forjætter:

Mensch, was du liebst, in das
wirst du verwandelt werden;
Gott wirst du, liebst du Gott, und
Erde, liebst du Erden.»

«Goethe-Bogen» har vært utsolgt i en årrekke. For man-
ge mennesker vil den nye utgave bety, at et lenge næret
ønske om å eie den nu kan oppfylles.

LITTERAE, (utgitt av de katolske studenter-organisasjoner
i Norden) Septembernr. 1949. Arne Frost-Hansens Forlag.
København.

Det er et ualminnelig godt nummer redaksjonen av Lit-
TERAE denne gang har sendt ut. Det har blant øvrig stoff
fem innlegg som alle gir leseren meget å tenke på. «Ka-
tholsk», kaller pastor B. Høibo den lille lederartikkel, og
han får sagt godt og konsist hva dette begrep rommer og
favner. Magister Olaf Pedersen omtaler det III. Nordiske
stevne for katolske akademikere og har et fint øye for det
positive i vurdering og kritikk. Vår egen magister Daniel

UTLANDET:

VATIKANET

Ensyklopedi over de hellige år.

I anledning det hellige år 1950 vil det bli utgitt en ensyklopedi over de hellige år. Foruten en historisk oversikt over de hellige år vil verket inneholde en rekke kapitler om Kirkens hierarki og innretninger, om Vatikan-byen og Kirkestaten, om Pavens liv, Castelgandolfo, den pavelige garde, misjonene, de religiøse ordner og katedraler i hele verden. Det kommer til å bestå av to rikt illustrerte bind og utgis på fransk, engelsk, italiensk, spansk, portugisisk og tysk.

Verket blir utgitt av en komité hvis formann er Italias ambassadør ved Den hellige Stol. En rekke kardinaler, biskoper og prominente personligheter i en rekke land er sikret som medarbeidere.

Inntekten vil i sin helhet gå til understøttelse til barn som er krigens ofre. Vatikanet vil bekoste utgivelsen, slik at hele inntekten vil komme disse barn til gode.

Verkets første bind ventes utgitt i slutten av dette år. Det andre bind håper man å ha ferdig i mai 1950.

Paven om det anti-kommunistiske dekret.

Da Perus nye ambassadør ved Den hellige Stol nylig ble mottatt av Paven, erklærte Hans Hellighet i en tale at det ekskommunikasjonsdekret som Det hellige Offisium har utgitt «har trukket grensen mellom Kristi venner og Kristi motstandere».

Til den nye ambassadør uttalte Paven på spansk bl. a. også følgende:

«Deres eksellense er kommet til Oss i en tid da noen av verdens land opplever den tragedie at det er lyktes visse moderne samfunnsoppfatningers anti-religiøse prinsipper å utbytte noen klassers godtroenhet. Vi har nå vist de katolske troende hvis samvittighet tørster etter sannhet og lys, hvor sannheten og den sikre vei til frelse er å finne og hvor den vei er som fører til forderv.»

Haakonsen sier i et minneord om Sigrid Undset noe som ikke bare studenter bør merke seg, men hver bevisst katolikk i Norden: «Etter hvert som vi vender oss til hennes åndelige egenart og utdyper den, i fellesskap gransker og eksplorerer den, vil det åpne seg for oss en form for katolisisme som har forsvart sin hjemstavnsrett i nordisk jord. Vi må ikke la denne rike kilde ligge unyttet. La oss ikke i våre åndelige studier glemme studiet av Sigrid Undset Allerede nå er det klart at noe av det vi studenter kan lære av henne, er samvittighetsfullhet og dristighet.» — En annen norsk penn forteller om årets studenter-pilegrimsferd til Chartres, og Inger Hedemark, som har vært på internasjonalt studentermøte i Gemen i Tyskland, har med seg hjem bl. a. denne klare syntese av et svar på det vesterlandske kulturproblem: «Vår tids mennesker søker ikke som grekerne en ukjent Gud, de søker overhodet ingen Gud, ja, om der var en Gud ville de engang ikke søke ham. I dag kommer det derfor ikke an på å fabrikere apologetikk. Vi skal ikke tale om troen, men vitne om den. Vi skal ikke bevise den matematisk, men bevitne den med vårt liv. Den vesterlandske kultur står og faller med sine kristne, ikke med sin kristendom. Bare Gud kan forene østerled og vesterled, for begge hviler de i hans hender».

Vi ønsker LITTERAE mange slike numre! LITTERAE er virkelig blitt BREV, som dets latinske navn lyder, og brev verd å besvare — gjennom tilegnelse og ytelse.

IHK

Internasjonal Thomist-kongress i Rom neste år.

Det romerske akademi av den hellige Thomas av Akvino holder i anledning Det hellige år sin 3. internasjonale kongress i Rom. Den kommer til å finne sted i midten av september 1950 og behandler temaet «Filosofi og religion».

Paven gir store beløp for å avhjelpe sykdom og nød i China.

Paven har overført store beløp til ikke-konfesjonelle hjelpeorganisasjoner i China som tar seg av syke og fattige. Paven har særlig tenkt på den organisasjon som arbeider mot tuberkulosen og på studentene. Den apostoliske internuntius, Mgr. R i b e r i, har på vegne av Den Hellige Far overrakt en million gull-yen til ligaen for tuberkulosens bekjempelse. Denne sykdom er meget utbredt i China. Man regner med at om lag to millioner blir angrepet hvert år.

CHINA

Nytt bispedømme opprettet.

Propagandakongreasjonen melder at det er opprettet et nytt bispedømme i China, utnevnt to nye biskoper og at bispedømmet Mukden er overgitt til den verdslige klerus. Det nye bispedømme Yingkow er skilt ut av erkebispedømmet Mukden.

DE FORENTE STATER

Polarekspedisjon under ledelse av en jesuittpater.

Under ledelse av jesuittpateren D a n i e l L i n e h a n som er professor i seismologi, kommer universitetet i Boston til å sende en polarekspedisjon på isbryteren E d i s t o til Grønland. Ekspedisjonens hovedoppgave er å undersøke tykkelsen av isbreen over Grønland.

Det katolske kringkastingsarbeid i De forente stater.

Det katolske kringkastingselskaps annen kongress ble nylig holdt i Notre-Dame-Universitetet i Indiana. Man drøftet spørsmålet om å utnytte fjernsynet til å overføre religiøse musikkprogrammer og gudstjenester.

© 1950

FRANKRIKE

FRANKRIKE

FRANKRIKE

Pave Pius XII har utnevnt erkebiskopen av Bordeaux, mgr. Maurice F e l t i n, til erkebiskop av Paris etter avdøde kardinal Suhard.

Mgr. Maurice Feltin ble utnevnt til erkebiskop av Bordeaux i 1935 og har tidligere bekledd stillingene som biskop av Troyes og erkebiskop av Sens. Mgr. Feltin er 66 år gammel.

Abbé Boulier underkaster seg.

Med glede noteres det i verdens katolske presse at abbé B o u l i e r som i lengere tid har samarbeidet med kommunistene og som er blitt tildelt en advarsel, etter sin tilbakkomst fra Tsjekkoslovakia nylig oppsøkte Vikar-Kapitularen av Paris, mgr. B e a u s s a r t, og erklærte at han ville ta advarselen til etterretning. Ifølge A g e n c e F r a n c e - P r e s s e har han erklært at han for en tid vil trekke seg tilbake til landet for å hvile ut.

Enda en fransk prest suspendert.

Kardinalerkebiskopen av Lyon har fratatt abbé G r a n g i e r retten til å utøve sine funksjoner som prest. Han får heller ikke bære sutanen. I erkebiskopens kunngjøring heter det at abbé Grangier allerede for lengere tid siden ble tildelt advarsel mot aktiv politisk virksomhet. Uten tillatelse har han imidlertid fortsatt sin politiske virksomhet og har gjort seg skyldig i grov ulydighet.

Fransk nonne som døde i gasskammeret tildelt

Æreslegionen.

En fransk nonne som frivillig tok plassen til en mor med mange barn som var tatt ut til å avlives i gasskammeret i Ravensbruck konsentrasjonsleir i 1945, er postumt tildelt Æreslegionens kors. Nonnen, søster Marie Elisabeth av Eukaristien, som var priorinne i Vår Frues kloster i Lyon, sa til sine lidelsesfeller i konsentrasjonsleiren før sin død: «Jeg skal vise dere hvordan man dør lykkelig.»

Søster Elisabeth ble arrestert og overført til konsentrasjonsleiren i Ravensbruck under den tyske okkupasjon av Frankrike, da tyskerne fant våpen som tilhørte den franske undergrunnsbevegelse i hennes kloster. Hennes mot og eksempel i Ravensbruck hjalp mange av fangene til å holde seg oppe. Hun døde i en alder av 56 år, langfredag 1945.

HELLAS

1900-års dagen for apostelen Paulus' preken i Athen skal høytideligholdes.

Den ortodokse kirke i Hellas og den greske regjering har allerede planlagt feiringen av 1900-års dagen for apostelen Paulus' preken i Athen. Høytideligheten vil finne sted neste år og arrangeres som en kongress som vil strekke seg over flere dager. Man går ut fra som gitt at også Den katolske kirke i Hellas vil ta del i minnehøytideligheten.

Splittelse av den ortodokse kirke i Makedonia.

Den greske presse melder at en stor del av de rumenere som tilhører den ortodokse kirke i Makedonia har brutt med den røde patriarken i Bucuresti og i et memorandum til metropolitene av Saloniki har bedt om å bli tatt opp i den greske kirke.

HOLLAND

Ny katolsk bibeloversettelse.

Med tillatelse av det hollandske hierarki har bibelselskapet St. Hieronymus, med bistand av en rekke professorer ved presteseminarene, i lengere tid arbeidet med en ny oversettelse av bibelen fra grunnteksten.

Arbeidet er nå kommet så langt at det første bind som omfatter de fire evangeliene og Apostlenes gjerninger er under trykning. Man gjør alt som gjøres kan for at denne viktigste delen av bibelen kan tilbys almenheten så billig som mulig.

Konfesjonell forskyvning i Holland.

I Holland er det ikke staten, men Den katolske kirke som er bæreren av den sosiale tanke og de viktigste institusjoner, heter det i en artikkel i ukebladet «Christ und Welt». I det protestantiske Europa er man ikke klar over at Holland er i ferd med å få et katolsk flertall. Bortsett fra Irland — og kanskje fra Italia — finnes det ikke noe land hvor katolisismen inntar en så sterk stilling i det politiske og sosiale liv, i presse og undervisningsvesen som i Holland. Nordbrabant og Limburg som er sentrene i den nye kullgrubeindustri og har en industri under sterk utvikling, er helt behersket av katolske organisasjoner.

ITALIA

Virkningene av Pavens anti-kommunistiske dekret.

På grunnlag av de erfaringer presteskaper i Italia hittil har gjort siden kunngjøringen av Pavens anti-kommunistiske dekret, kan man allerede slå fast at dekretet kommer til å få vidtrekkende følger.

Det framheves at det ennå er for tidlig å si noe bestemt om de virkninger dekretet har hatt, da mange biskoper ennå ikke har sendt ut nærmere instruksjoner om hvordan det praktisk bør tillempes. Det pekes imidlertid på at den alminnelige tendens viser at dekretets hensikt er nådd for så vidt som det har brakt mange mennesker til å stanse opp og tenke seg om. Dette gjelder særlig de som har forsøkt å være både katolikker og kommunister.

Det kommunistiske parti i Italia har nå offentliggjort sitt standpunkt til dekretet. I sin erklæring avviser det skarpt «den klerikale obskurantisme». Etter de vanlige beskyldninger og utfall, erklæres det at det kommunistiske parti ved hjelp av lånebiblioteker, filmframvisninger, offentlige diskusjoner og demonstrasjoner vil styrke den marxistiske overbevisning i folket.

Denne reaksjon oppfattes som et bevis på i hvilken forvirring kommunismen i Italia for nærværende befinner seg og på forfallet i partiet.

Kommunistiske paritfunksjonærer har uttalt at dekretet ikke rammer dem. Dette mener man er tegn på at det ennå finnes mange mennesker som ikke er klar over dekretets betydning. Dette vil imidlertid gå opp for dem, når prestene nekter å innvie kommunistenes boliger, å foreta vielser hvor begge eller den ene part tilhører det kommunistiske parti og når kommunister vegres retten til å være faddere. Noen mener at slike forholdsregler vil framkalle bitterhet og styrke den anti-klerikale innstilling, men den alminnelige mening er at meget er nådd som følge av dekretet.

San Lorenzo fuori le Mura gjenåpnet.

Den 10. august, på San Lorenzos dag, ble basilikaen San Lorenzo fuori le Mura som ble skadd da allierte fly bombet Rom første gang i 1943, høytidelig åpnet igjen.

IRLAND

Klokkeringingen til Angelus sendes ut av kringkastingen.

Erkebiskopen av Dublin, mgr. McQuaid, har gitt tillatelse til at kringkastingen på Irland daglig sender Angelus-ringingen fra katedralen i Dublin.

JAPAN

Den japanske keiser om Den katolske kirke i Japan.

Den nye apostoliske delegat i Japan, erkebiskop Maximilian de Furstenberg, er blitt mottatt av keiser Hirohito. Under audiensen, som varte i 35 minutter, overbrakte den apostoliske delegat Pavens takk til keiseren for alt det den japanske regjering hadde gjort for å muliggjøre feiringen av minnet om den hellige Fransiscus Xaverus' ankomst til Japan for 400 år siden. Keiseren ga uttrykk for stor glede og tilfredshet over den sosiale hjelp Kirken har ytet det japanske folk etter krigen.

Franske misjonærer til Japan.

I løpet av de siste 3 år er 38 franske prester, legbrødre og søstre kommet til Japan for å virke som misjonærer.

Japanske buddhistmunker interessert i katolisismen.

Etter innbydelse av 20 ledende buddhistmunker har en japansk konvertitt, dr. Dominio Endo-Juichi, holdt foredrag om katolisismen. Under en etterfølgende samtale ga foredragsholderen nærmere opplysninger om enkeltheter ved den katolske religion. Det heter i denne meldingen at personer som hadde anledning til å overvære foredraget og samtalen, mottok sterke inntrykk av munkenes vennlige holdning og store interesse for kristendommen.

KARPATO-UKRAINA

Verdenspressen tiet i hjel kirkeforfølgelsen i Karpato-Ukraina.

Den apostoliske visitator for Ukraina i Vest-Europa beklauger sterkt i et brev til «New York Times» at forfølgelsen av den katolske Kirke i Karpato-Ukraina ble tiet i hjel. I brevet heter det ordrett følgende: «Natten mellom den 11. og 12. april 1945 ble alle ukrainske biskoper arrestert. Deretter ble i løpet av kort tid hundreder av prester og mange troende kastet i fengsel eller deportert. Noen av biskopene lever ennå. De fleste er myrdet. Kirken i Karpato-Ukraina ble det første offer i Moskvas kamp mot Rom.»

KOREA

Klosterbiskop Bonifatius Sauer død i kommunistisk fengsel.

I St. Olav nr. 26—27 ble det meldt at klosterbiskopen Bonifatius Sauer i Tokwon var arrestert sammen med klostrets munk. Fra Rom meldes det nå at biskopen som betegnes som en av de mest betydelige misjonsskikkelser i løpet av de siste 30 år, er avgått ved døden i fengsel i Phyngyang i Nord-Korea. De nærmere omstendigheter ved dødsfallet er ikke kjent.

Det heter videre i meldingen at kommunistene har lagt beslag på klostret som var berømt i hele Korea, og innrettet seg der etter forgodtbefinnende. Kirken er omdannet til teater og søstrenes konvent til politiprefektur.

LUXEMBOURG

Den katolske ungdom i Luxembourg og militærtjenesten.

Det er framlagt et forslag til en ny militærlov som tar sikte på en fundamental omlegging av hele militærvesenet, for parlamentet i Luxembourg. I en betenkning på 35 sider har ungdommen innenfor den katolske aksjon i Luxembourg tatt standpunkt til dette forslag.

I denne betenkning erklærer den katolske ungdom seg enig i at forholdene i verden har gjort alminnelig verneplikt påkrevet, men peker samtidig på at forholdene i arméen på det karaktermessige og religiøs-moralske område lar meget tilbake å ønske og krever en grundig reform.

Den katolske ungdom krever «at det i hver eneste kaserne blir ført en energisk kamp mot umoralen og at det skapes en atmosfære av menneskelig verdighet, da det ellers vil være umulig å overvåke den offentlige moral. Vi krever et reglement som forbyr alt som virker fornedrende. Ved siden av disse rent negative forholdsregler forlanger vi en positiv innstilling, en undervisning og opplæring som svarer til soldatens livsforhold, alder og mentalitet.»

Med hensyn til den religiøse praksis krever den katolske ungdom «at staten og de militære myndigheter former tilværelsen i kaserne ikke bare etter den naturlige moralske prinsipper, hvilket er en selvfølge, men også etter den krist-

ne morals prinsipper, da vår tradisjon er kristen; at soldatene såvel offentlig som privat ikke utsettes for krenkelser på grunn av sin religiøse praksis; at husordenen i kaserne tar hensyn til de religiøse plikter som den katolske Kirke legger på sine troende.»

Endelig krever den katolske ungdom at det vedtas lovbestemmelser som sikrer sjelesørgervirksomheten i arméen.

POLEN

62 prester for domstolene.

Det meldes fra Varsjva at de polske distriktsdomstoler allerede har anklaget 62 prester for å ha forbrutt seg mot den nye loven «til beskyttelse av samvittigheten og religionen» som nylig ble vedtatt som et mottrekk mot Pavens anti-kommunistiske dekret.

I mellomtiden er den polske prest Fr. Wladyslaw Gurgacz blitt dømt til døden, tre andre til 15 års fengsel og en til 10 års fengsel på grunn av en fantastisk anklage om at de hadde planer om å røve Statsbanken for å kunne finansiere «anti-statlige handlinger».

SVEITS

Sveits' katolikker slutter opp om forslaget til verdensprotest mot kommunistenes religionsforfølgelser.

Det oppropet til en samlet protest fra hele verdens katolikker som den hollandske kringkastingsprest Henri de Greeve nylig sendte ut gjennom den hollandske kringkasting — omtalt i forrige nummer av St. Olav — har funnet varm gjenklang hos katolikkene i Sveits. Det meldes at de aktivt vil slutte seg til denne aksjon. På katolikkenes dag i Sveits den 9. september vil man drøfte spørsmålet og hvorledes man bør slutte seg til protest-aksjonen.

TSJEKKOSLOVAKIA

To nye biskoper vigslat.

Den apostoliske administrator av Trnava, mgr. Ambros Lazik, og vikar-kapitularen av Roznava, mgr. Robert Pobožny, som av Paven er utnevnt til titulær-biskoper, ble vigslat søndag den 14. august i Trnava. Erkebiskopen av Olomouc, mgr. Matocha, foretok vigslen sammen med biskopen av Spis, mgr. Jan Vojtasak, og biskopen av Presov, mgr. Pavel Goidic. Begge de nye biskoper undertegnet det hyrdebrev erkebiskop Beran sendte ut den 26. juni. Av regjeringen ble det betegnet som «nedbryttende og rettet mot Staten». Man regner derfor med at disse to nye biskoper går vanskelige tider i møte. Begge biskopene er utgått av arbeiderklassen. Vigslingen av dem øket tallet på biskoper i Slovakia til 9, det høyeste tall i landets kirkehistorie.

Hele det tsjekkosllovakiske hierarki var til stede under høytideligheten, unntatt erkebiskop Beran og den til års komne biskopen av Hradec, Kralove. Høytideligheten ble det mest representative møte av Kirkens autoriteter siden møtet i februar som ble avbrutt etter at man hadde oppdaget hemmelige mikrofoner i forhandlingssalen.

Regjeringen gjorde sitt ytterste for å isolere Trnava på dagen for høytideligheten. Alle som vandret på veiene til byen den dagen fikk sine navn notert av politiet. Ikke desto mindre var 12 000 mennesker samlet. Bare 3 000 fikk plass i St. Nicholas-katedralen som ble bygget i det 14. århundre. Pavens gul-hvite flagg vaiet fra katedralens tårn.

Utenfor katedralen ble messen lest ved et friluftsalter for de tuesener som ikke fikk plass i kirken. Kommunistene forsøkte å forstyrre denne gudstjeneste ved å sende ut musikk gjennom høytalere. Da prosessen forlot katedralen ble den hilst med jubel av menneskemassen som rev i stykker og trampet på de flyveblad kommunistene delte ut.

Tsjekkosllovakisk ungdom i motstandskamp mot de røde makthavere.

Tsjekkliske emigranter i Holland har mottatt en erklæring fra en gruppe tsjekkosllovakisk ungdom som tydelig viser at deler av ungdommen i Tsjekkosllovakia står i en klar motstandskamp til det røde styre. Det heter bl. a. følgende i denne erklæring:

«Vi erklærer at vi for øyeblikket er i en slik situasjon at vi ikke fritt kan gi uttrykk for våre ønsker, og vi beklager sterkt at De forente nasjoner ikke er i stand til å oppnå en slik frihet for oss. Ikke desto mindre gjør vi vårt beste i en atmosfære av løgn og terror for ikke å miste vår tro og vårt tålmod. Samtidig gir vi uttrykk for vår forundring over at en rekke demokratiske førere i Vesten samar-

beider med kommunistene og derved gir dem en moralsk støtte som til det ytterste misbrukes av den kommunistiske propaganda.

Vi er av den oppfatning at demokratiske stater med respekt for seg selv ikke burde handle og samarbeide med totalitære stater, da de derved yter dem verdifull moralsk og materiell støtte.»

Sovjetmyndighetene organiserer oppsyn med katolske preker.

Ifølge meldinger fra forskjellige steder i den tyske Østsonen har administrasjonen av indre anliggender sendt ut instruksjoner vedrørende «oppsyn med alle preker som holdes av katolske prester». De lokale politimyndigheter har fått ordre til å rapportere om noe utdrag av Pavens tale til katolikkene i Berlin den 17. juli blir lest fra prekestolen eller om det under prekenen blir henvist til Pavens tale (delvis gjengitt i St. Olav nr. 28—29).

Evangeliske kirkebygninger rives i Øst-sonen.

Den evangeliske kirkes autoriteter i Brandenburg som ligger i Sovjet-sonen, har fått et ultimatum fra det sosialistiske enhetsparti om straks å reparere kirkebygningene i en rekke byer som ble skadd under krigen. Om disse reparasjoner ikke gjennomføres straks «vil kirkene bli revet og stenene brukt til å bygge bondegårder med». Man går ut fra at det sosialistiske enhetsparti har vært klar over på forhånd at de evangeliske kirkemyndigheter ikke har de midler som trenges for å gjennomføre reparasjonene.

Fem kirkebygninger er allerede blitt revet i Brandenburg av det sosialistiske enhetsparti. Det er kirkene i Felgentreu, Klein-Ziethen, Künersdorf, Alt-Doberitz og Alt-Landsberg.

UNGARN

Ny biskop utnevnt.

Pater Badalik O. P. er utnevnt til biskop av Veszprem.

Den nye biskop er født i 1890 og er kjent for sitt arbeid som kirkebygger og grunnlegger av nye klostre. Fra 1933 til 1938 ledet han dominikanerordenens østerrisk-ungarske provins. Utnevnelsen er hilst med glede av Ungarns katolikker. Når vigslingen vil finne sted er ennå ikke kunngjort.

ØSTERRIKE

Skolepørsmålet i Østerrike.

Med henblikk på de forestående valg er spørsmålet om skolene oppe til drøftelse i alle partier og er gjort til et av valgkampens kardinalspørsmål.

På «Katolikkenes dag» i Wien for kort tid siden vedtok det katolske foreldrelag på sin generalforsamling følgende resolusjon: «Vi krever full demokratisk undervisningsfrihet i Østerrike, framfor alt retten til å opprette og underholde katolske skoler, og at de skatter vi betaler også skal komme disse skoler til gode». I sitt hyrdebrev til fasten erklærte biskopene i Østerrike at de som ikke var villig til å gi de kristne foreldre samme rettigheter og katolske skoler samme statsstøtte som andre skattebetalere og konfesjonsløse skoler, ikke måtte gjøre regning med politisk støtte fra kristne velgeres side.

Særlig bemerkelsesverdig finner man den holdning som det sosialdemokratiske parti i Østerrike har inntatt. I en skrivelse til de sosialistiske lærerne har den sosialdemokratiske riksdagsrepresentant, Marianne Pollack, understreket følgende: «Lærerne begår en feil om de ser det som en plikt å glemme sin egen overbevisning i det øyeblikk de går inn i klasseværelset Vi må oppdra ungdommen slik at den konsekvent opptar i seg idéene til den kjempende, demokratiske sosialismen» Og i en tale til de sosialistiske lærerne rettet partiets formann, Adolf Schaerf, et kraftig angrep på den tidligere kommunistiske undervisningsminister, Ernst Fischer, fordi han ikke under de forvirrede forhold straks etter krigen nyttet situasjonen til å gjennomføre et rent statsmonopol på undervisningens område.

Den katolske ungdoms uketidsskrift «Die Wende» stiller disse krav som tar sikte på å gjennomføre et hensynsløst statsmonopol på undervisningens område, opp mot katolikkenes krav som er uttrykt slik: «Vi krever ingen fordeler, bare full frihet for alle».

**H. HENRIKSENS
MEK. VERKSTED A/S**

Tønsberg

MAGNUS LARSEN
Etablert 1890

Tønsberg
Manufaktur - Utstyr

PORSGRUNN

H. MOLAND

Storgt. 157 - Porsgrunn
Telefon 627

Godt utvalg i kolonialvarer

ARNE BJØRKE

Storgt. 189 og 191 - Porsgrunn
Telefon 719

Snekermester
og Møbelforretning

OSKAR KNUTSEN

Bakeri

Porsgrunn - Tlf. 393

«VEGETAR»

Porsgrunn - Tlf. 546

Spesialforretning i frukt
og grønnsaker

BERNH. SØRENSEN A/S

Ingeniør- og aut. Rørleggerfor.

Storgt. 126 - Porsgrunn
Telefon 243

PER BRYHNE

Bakeri

Porsgrunn - Tlf. 449

KRISTIAN THOWSEN A/S

Glassmesterforretning

Porsgrunn - Tlf. 561

Lager av alle sorter glass. Spei-
ler i alle fasonger og utførelser
fra egen speilfabrikk.

Arkitekt
JOHN HORNTVEDT
M. N. A. L.

Porsgrunn

Jernhansen

Porsgrunn
Tlf. 119 - 319

SKIEN

J. S. ORDING

Skien - Etablert 1852

Manufaktur og utstyr
til sykehus

HØNEFOSS

Jern- og byggeartikler
RINGBYGG

Hønefoss
Tlf. 34 — 1 12 — 2 64

ARNE QVIST

Bok- og papirhandel

Hønefoss
Tlf. 6 05

INGENIØR AAGE LARSEN

Aut. rørlegger

Hønefoss
Tlf. 4 22

OSLO

KJEMIKALIER

for farmasi, vitenskap
og industri
TOLLEF BREDAL A/S
Wessels gate 8 - Oslo
Tlf. sentralb. 41 56 20

TETNINGSEKSPERTEN

utfører tetning av dører og
vinduer med metallist

Tlf. 68 45 87 — 68 40 35
Grønland 4, Oslo

WISBECH
ARTISSELSKAP

Majorstua, Oslo

Maskin-
og elektrotekniske fabrikker

HOTEL BRISTOL A/S

Oslo

Mauriske Hall

100 moderne værelser

Bad og water

Grill og American Bar

Telefon 41 58 40

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

Grensen 5/7 OSLO
Telefon 33 26 53 33 16 32

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6, Oslo
Tlf. 42 54 62 - 42 36 61

«NORMA» KOLONIAL

Kaffe - Smør - Ost

Ullevålsvn. 1 - Oslo
Telefon 33 23 09

A/S T.H. SCHAU

Akersgt. 73 b - Oslo

Rullegardiner, rammer,
speil m. m.